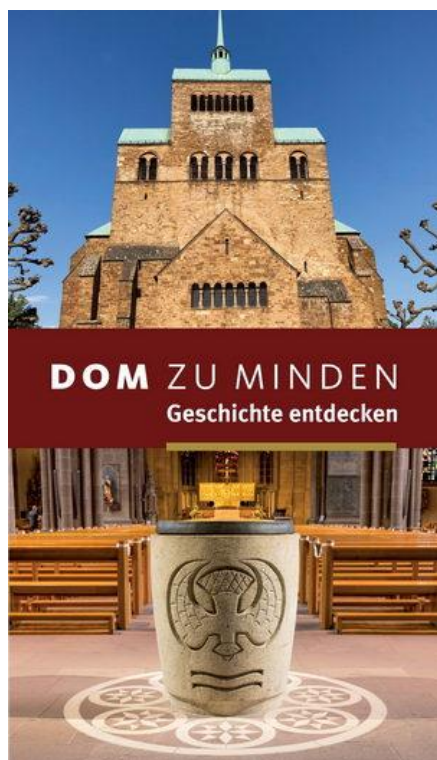

Wersja polska*

*Teksty te zostały przetłumaczone przy pomocy sztucznej inteligencji. Przepraszamy za ewentualne błędy w tłumaczeniu.

Strona 7 | Wprowadzenie

Katedra w Minden jest jednym z najpiękniejszych wczesnogotyckich kościołów halowych w Niemczech. Po zakończeniu budowy około 1350 roku katedra pozostawała w większości niezmieniona przez 600 lat, aż do 28 marca 1945 roku, kiedy to została prawie całkowicie zniszczona podczas bombardowania Minden przez siły alianckie.

W latach 50. XX wieku katedra została odbudowana z największą starannością. W 1957 roku katedra została ponownie poświęcona. Jednak dopiero po odbudowie wieży krzyżowej w 2011 roku prace renowacyjne zostały zakończone.

Zaledwie kilka metrów od katedry znajduje się skarbiec katedralny w Minden, w którym można podziwiać dzieła sztuki chrześcijańskiej z jedenastu wieków. Znajduje się tu między innymi słynny krzyż z Minden z 1120 roku (jego kopia znajduje się w nawie poprzecznej katedry), relikwiarze i naczynia liturgiczne.

Strona 9 | Plan

Historia sztuki określa katedrę w Minden jako „wczesnogotycki kościół halowy”.

Wczesny gotyk zastąpił romański styl w połowie XII wieku i w ciągu kilku dziesięcioleci rozprzestrzenił się z Francji na chrześcijańską Europę. Wczesnogotyckie kościoły sprawiają wrażenie przyjaznych i umiarkowanych, nie są tak ambitne i sięgające nieba jak katedry w stylu gotyku wysokiego z XIV wieku.

Ponieważ w kościele halowym nawy boczne są tak samo wysokie jak nawa główna, powstaje jednolita, zamknięta przestrzeń. Ten typ budowli jest typowy dla wczesnego gotyku w Niemczech.

Strona 10 | Budowla zachodnia (saksoński transept)

Kościoły są zazwyczaj budowane w kierunku wschód-zachód. Na wschodzie wschodzi słońce: „Ex oriente lux” = „Ze wschodu pochodzi światło”. Światło jest symbolem Jezusa Chrystusa, który powiedział o sobie: „Ja jestem światłością świata”. Dlatego na wschodzie kościoła znajduje się ołtarz, gdzie odbywa się nabożeństwo, a także miejsce siedzące biskupa lub przewodniczącego nabożeństwa.

Na zachodzie zachodzi słońce. Noc, ciemność kojarzy się ze złem, przed którym należy się bronić i przed którym można znaleźć schronienie wewnątrz kościoła. Stąd wejście od strony zachodniej i masywna konstrukcja zachodniej fasady. Wcześniej znajdowała się tu kaplica poświęcona archaniołowi Michałowi. Ten bojownik Boga i Kościoła miał chronić ludzi przed siłami zła, które zgodnie z ówczesnymi wyobrażeniami zawsze przybywały z zachodu, z ciemności (na zachodzie zachodzi słońce).

Zachodnia część budynku miała jednak również znaczenie praktyczne: w czasach wojny mieszkańcy Minden uciekali do tego budynku, aby znaleźć w nim schronienie.

Strona 12 | Nawa

Po przejściu przez masywną zachodnią część, która wygląda jak bastion, zwiedzający wkraczają w inny świat architektury: nawa otwiera się zaskakującą harmonią i przejrzystością. Wygląda jednocześnie zachęcająco i budząca respekt.

Dwa rzędy kolumn kierują wzrok do przodu, w stronę ołtarza, nie rozpraszając uwagi postaciami. Przez kolorowe okna do wnętrza wpada ciepłe światło.

Między budową zachodniej części a nawy głównej minęło niecałe 150 lat. Zachodnia część katedry w Minden pochodzi z około 1150 roku i jest w stylu romańskim, natomiast nawa główna, zbudowana w latach 1267–1290, należy do nowo powstającego wówczas stylu gotyckiego.

Strona 14 | Okna maswerkowe

Jednym z najbardziej imponujących elementów katedry w Minden są okna maswerkowe. Filigranowe kamieniarskie dzieła sztuki w sześciu oknach nawy głównej należą do szczytowych osiągnięć europejskiej architektury sakralnej.

Ten rodzaj konstrukcji, który wpuszcza do wnętrza światło – symbol Boga – został opracowany około 1140 roku w Saint Denis. Architekci powstającej we Francji katedry rywalizowali o tytuł najpiękniejszego kościoła w kraju.

Początkowo okna te były bardzo proste, ale zaledwie kilka dziesięcioleci później, w latach 1270–1290, architekci katedry w Minden doprowadzili tę formę okien do perfekcji.

Każde okno katedry w Minden ma inną strukturę: na czterech do sześciu sąsiadujących ze sobą pasach – zwanych oknami lancetowymi – umieszczono różnie ukształtowane pierścienie, które od wewnątrz świecą jak róże.

Aby naprawdę docenić wybitne osiągnięcie artystyczne okien maswerkowych, warto spojrzeć z dziedzińca krzyżowego na południową stronę katedry.

Strony 16/17 | Krzyż z Minden

Ten wysoki na 1,19 m krzyż z brązu został prawdopodobnie wykonany w 1120 roku i jest jednym z najstarszych dużych krzyży z brązu w historii. Zgodnie z tradycją sztuki romańskiej Chrystus nie jest przedstawiony jako upokorzona postać cierpiąca – Chrystus z krzyża z Minden triumfuje w cierpieniu: Ramiona ma wyciągnięte poziomo, włosy opadające na ramiona i broda są starannie uczesane. Żadne rany nie szpecą ciała, a na głowie nie ma korony cierniowej – tak przedstawiony jest Chrystus w przejściu od śmierci do życia.

Głowa ukrzyżowanego jest lekko pochylona i zwrócona w stronę widza. Wyraz twarzy jest naznaczony śmiercią – oczy, cofnięty podbródek i opuszczone kąciki ust pokazują cierpienie umierającego. A jednak na tej twarzy nie widać rozpacz ani paniki. Artysta, który ponad dziewięć wieków temu wymodelował tę twarz, nadał jej godność i majestat.

Stopy ukrzyżowanego nie są ułożone jedna na drugiej, jak to jest to zwykle przedstawiane we współczesnych obrazach, ale leżą równo obok siebie i triumfalnie stoją na skrzydlatym smoku, symbolu zła, pokonanego przez śmierć Jezusa Chrystusa na krzyżu.

Ten symbol obrazowy u stóp krzyża odpowiada łacińskiemu napisowi na poprzecznej belce, gdzie napisano: „Tak Chrystus, Bóg ukrzyżowany na drewnie, przywrócił to, co zniszczył Adam, który został oszukany na drzewie”.

Rombowy wzór przepaski biodrowej wskazuje miejsce powstania krzyża z Minden.

Ta forma przedstawienia znalazła zastosowanie w słynnej pracowni artystycznej klasztoru benedyktynów w Helmarshausen (położonego w pobliżu Bad Karlshafen), gdzie powstał również ewangeliarz Henryka Lwa. Potwierdza to również materiał, z którego wykonano przepas: niello – mieszanka cennych materiałów – został ponownie odkryty i zastosowany przez mnicha Rogera z Helmarshausen.

Już około 3500 lat temu Egipcjanie mieli opanować tę technikę.

Strona 19 | Prezbiterium

Środkiem każdego kościoła katolickiego jest ołtarz. Tutaj sprawowana jest Eucharystia, Wieczerza Pańska, i upamiętniana śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Dlatego nad ołtarzem wisi krzyż. Tutaj znajduje się kopia słynnego krzyża z Minden z lat 70. XX wieku,

którego oryginał z 1120 roku jest wystawiony w skarbcu katedralnym w Minden, oddalonym o zaledwie kilka metrów.

Prezbiterium otoczone jest czterema potężnymi filarami, które podtrzymują sklepienie niczym baldachim. Dwa przednie filary są artystycznie zdobione.

Przed lewym filarem stoi tabernakulum w kształcie małego kościoła, zbudowanego z ruin katedry zniszczonej podczas II wojny światowej. Jest to miejsce przechowywania świętych hostii, które zgodnie ze słowami Jezusa „To jest Ciało moje” są rozumiane jako Ciało Chrystusa. Płonące tu „wieczne światło” symbolizuje obecność Boga, dlatego wierni szczególnie chętnie modlą się właśnie w tym miejscu.

Strony 20/21 | Złota tablica

Ten ołtarz skrzydłowy jest repliką średniowiecznego ołtarza rzeźbionego z początku XV wieku. Oryginał, obecnie wystawiony w Muzeum Bode w Berlinie, przez 450 lat stał w absydie, półokrągłej dobudówce po wschodniej stronie katedry.

Dopiero w 1656 roku, prawdopodobnie pod wpływem ówczesnych trendów barokowych, parafia katedralna zastąpiła ten romańsko-gotycki ołtarz „nowoczesnym” ołtarzem barokowym.

Ponieważ ten ostatni został zniszczony w marcu 1945 roku przez bomby, w 1999 roku, podczas obchodów 1200-lecia dawnej diecezji Minden, powstał pomysł, aby rzeźbiarze z Południowego Tyrolu odtworzyli stary ołtarz, nazywany „Złotą Tablicą” ze względu na swoją złotą oprawę.

W okrągłej mandorli rzeźbionego ołtarza Maria i jej syn Chrystus siedzą obok siebie na ławce. Chrystus nałożył swojej matce koronę na głowę. W wieńcu znajdują się chóry aniołów z średniowiecznymi instrumentami muzycznymi, które są bardzo szczegółowe.

Koronacja Marii była w średniowieczu częstym motywem artystycznym. Scena ta miała wyrażać cel człowieka, jakim jest osiągnięcie pełni w Bogu i królewska godność.

Strona 22 | Święta Zofia

Zofia z Minden (prawdopodobnie tożsama z Zofią z Rzymu) była wczesnochrześcijańską męczenniczką urodzoną około 304 roku, która zginęła prawdopodobnie w IV wieku podczas prześladowań chrześcijan za panowania Dioklecjana. Nie można już określić dokładnego charakteru i czasu jej męczeństwa. Relikwie zostały przeniesione do Minden za czasów Karola Wielkiego na początku IX wieku. Tutaj czczona jest jako męczenniczka za Chrystusa. Jej dzień pamięci obchodzony jest 3 września.

Święta Zofia, zwana również „Kalte Sophie” (Zimna Zofia), jest wzywana przeciwko późnym przymrożkom i dla pomyślnych plonów, ponieważ zaliczana jest do pięciu świętych lodowych. Jest ostatnią z nich, obchodzoną 15 maja. Zgodnie z ludową mądrością („nie sadź przed

zimną Zofią”) łagodna wiosenna pogoda ustabilizuje się dopiero po zakończeniu „zimnej Zofii”.

Częściowo ozdobione kolorowymi nitkami szczątki św. Zofii są przechowywane w relikwiarzu zaprojektowanym przez architektkę Ines Gruß z Nettetel, który zostanie umieszczony w podziemiach Złotej Tablicy w 2025 roku.

Strony 24/25 | Fryz apostołów

W długim rzędzie przedstawiono 14 osób – pośrodku Chrystusa i Marię, następnie apostołów, a po prawej stronie Gorgoniusza, patrona katedry w Minden.

Obok Chrystusa i Marii siedzą na tronach apostoł Piotr (rozpoznawalny po kluczu w dłoni) oraz łysy apostoł Paweł, podczas gdy pozostałych dziesięciu apostołów (brakuje Judasza!) przedstawiono w pozycji stojącej i idącej.

Swoją postawą ciała i ułożeniem stóp pokazują, że są w drodze: „Idźcie na cały świat i głosście Ewangelię wszystkim stworzeniom” – czytamy w Ewangelii św. Marka. Zadanie to symbolizuje fakt, że każdy z apostołów trzyma w ręku Biblię.

Na uwagę zasługuje artystyczne wykonanie fryzu apostołów:

Niektóre postacie obracają się w prawo, inne w lewo, każda trzyma Biblię inaczej, osoby różnią się wyrazem twarzy, fryzurami lub fałdami szat.

Wszystko to wywołuje u widza wrażenie ruchu. Nieznanemu artyście udało się sprawić, że postacie reliefowe nie są wcale sztywne, ale wydają się żywe.

W przeszłości postacie były kolorowo pomalowane. Nad nimi wznoszą się ozdobne baldachimy, symbolizujące ich świętość.

Fryz apostołów był w średniowieczu częścią „lettnera”, który biegł między dwoma przednimi filarami skrzyżowania naw i oddzielał prezbiterium, czyli miejsce kapłanów, od przestrzeni wiernych.

Po usunięciu tej ścianki działowej (1833 r.) to niezwykle dzieło sztuki zostało najpierw umieszczone w przedsionku (raju) katedry. Dziś fryz można oglądać nad wejściem w południowej nawie poprzecznej.

Strona 27 | Fresk

Na prawym filarze warto zwrócić uwagę na freski z około 1280 roku: wizerunek Matki Boskiej oraz przedstawienie ośmiu świętych ważnych dla diecezji Minden, w tym jedno z najstarszych przedstawień św. Franciszka z Asyżu (zm. 1226) na północ od Alp.

Jak w przypadku każdego malowania fresków, kolory nakładano na świeży tynk (fresco = świeży), dzięki czemu trwale połączyły się z murem. Fresk ten jest najstarszym i największym freskiem kościelnym w Westfalii i służył jako obraz ołtarzowy.

Strona 28 | Madonna z winogronami

Na lewym filarze nawy poprzecznej uwagę przyciąga wyrazista figura Madonny na tle kolorowego ornamentu dywanowego namalowanego na filarze. Gotycka figura Maryi z końca XV wieku była pierwotnie centralnym elementem ołtarza maryjnego, który został w znacznym stopniu zniszczony podczas pożaru katedry w 1945 roku. Po renowacji figura, nazywana Madonną z półksiężycem lub Madonną z winogronami, lśni niebieskim blaskiem. Winogrona w jej dłoni można interpretować jako nawiązanie do Eucharystii.

Strona 30 | Grupa Emerentii

Ta rzeźba wykonana około 1520 roku jest rzadkością, ponieważ obejmuje nie tylko trzy pokolenia (Anna selbdritt), co często spotyka się w historii sztuki, ale cztery. Ma to symbolizować przekazywanie wiary.

Oprócz Dzieciątka Jezus, które niestety zaginęło w XIX wieku, Matki Marii i babci Anny, przedstawiona jest również matka Anny, Emerentia. To od niej, legendarnej prababki Jezusa, grupa figur otrzymała swoją nazwę.

Maria, ze względu na swoją dziewictwo, jest przedstawiona z rozpuszczonymi włosami, podczas gdy dwie pozostałe kobiety noszą chusty na głowach. Matka Anna trzyma w ręku otwartą książkę, z której czytała dziecku.

Niezwykłe dzieło z drewna lipowego, którego kolorystyka zachowała się w oryginale, łączy cztery pokolenia w jedną całość dzięki bogatym fałdom ich szat.

Wzrok trzech kobiet skierowany jest z troską na dziecko, które stanowi centrum sceny.

Strona 32 | Ołtarz Schorlemera lub ołtarz Ducha Świętego

Ten ołtarz w północnym transepcie jest wczesnobarokowy, częściowo jeszcze w stylu renesansowym, wykonany przez Adama Stenelta lub jego otoczenie z piaskowca z Baumberga. Został zaprojektowany jako epitafium dla Johanna von Schorlemera, proboszcza katedralnego w latach 1612–1622.

Główna płaskorzeźba z alabastru przedstawia narodziny Chrystusa, a nad nią wydarzenie Zesłania Ducha Świętego z połączonym gołębiem jako symbolem Ducha Świętego. Obrazy są otoczone czterema ewangelistami: Mateuszem, Janem, Łukaszem i Markiem, a nad nimi czterema łacińskimi doktorami Kościoła: Augustynem, Grzegorzem Wielkim, Hieronimem i Ambrożym. U góry po lewej stronie przedstawiona jest Maria z Dzieciątkiem Jezus, po prawej Anna z Marią na rękach, a pośrodku – wzniesiony – Chrystus z wielkanocnym sztandarem zwycięstwa.

Strona 34 | Pieta

Nazwa tej rzeźby (1420) pochodzi od łacińskiego słowa „pietatis” = cierpienie, współczucie. Dlatego nazywana jest również Marią w smutku lub obrazem wieczornym, ponieważ zdjęcie z krzyża w Wielki Piątek nastąpiło wieczorem (czas niesporów).

Płonące tu świece wskazują, że jest to miejsce preferowane przez modlących się.

Pieta w kaplicy maryjnej w północnej wieży zachodniej katedry została wykonana około 1420 roku z drewna dębowego w warsztacie w Minden.

Strona 37 | Figury konsolowe

Na zachodniej ścianie, po lewej i prawej stronie, wysoko obok organów, pod półkolumnami widoczne są dwie figury konsolowe, które powstały około 1260 roku.

Po lewej stronie, od strony południowej, jest to postać człowieka, który jest mocno wpleciony w strukturę dębowych liści i liści akantu i niemal przygnieciony przez kolumnę. Nie może stać prosto, ma otwarte usta, zmarszczone czoło i wygląda, jakby chciał uciec. Jest to człowiek zrozpaczony, który nie jest w stanie dźwigać ciężaru kolumny, czyli życia.

Po prawej stronie natomiast widać młodą dziewczynę, dziecko, stojące swobodnie, niemal tanecznie, uśmiechnięte, ubrane w czerwoną szatę usianą gwiazdami. Przedstawia ona zbawionego, szczęśliwego człowieka w środku rajskiego świata, na który wskazuje bogate złożone liście.

Strona 38/39 | Organy

Do czasu zniszczenia w 1945 roku katedra posiadała znakomite organy, ale przez następne pięćdziesiąt lat musiała zadowolić się prowizorycznym rozwiązaniem, którego akustyka w żaden sposób nie odpowiadała znaczeniu katedry w Minden. Dopiero tuż przed Bożym Narodzeniem 1996 roku parafia mogła świętować poświęcenie nowych organów, których budowa została w dużej mierze sfinansowana przez stowarzyszenie Dombau-Verein Minden.

Nowe organy główne zostały zbudowane przez firmę Kuhn w Szwajcarii i – bez naruszania ottonicznej substancji budowlanej – wkomponowane w zachodnią część budowli i znajdującą się tam tzw. lożę cesarską.

Instrument wyposażony w czysto mechaniczną trakturę oparty jest na francusko-romanskim stylu muzyki organowej, choć oczywiście można na nim grać wszystkie inne style muzyczne. Cieszące się powszechnym uznaniem organy są obsługiwane za pomocą trzech manualów; 62 rejestry i 4388 piszczałek umożliwiają uzyskanie różnorodnych, bogatych brzmień.

Zadaniem organów jest, poprzez swoje brzmienie, podkreślanie uroku ceremonii kościelnych i podnoszenie serc wiernych ku Bogu – jak stwierdza Sobór Watykański II (1962-65).

W początkach Kościoła wszelka muzyka instrumentalna była zabroniona, tak jak ma to miejsce do dziś w kościołach prawosławnych. Pierwsze organy w kościele katolickim

odnotowano w 812 roku w Akwizgranie. Najstarsza wzmianka o organach w katedrze w Minden pochodzi z 1274 roku.

Szczegółny wgląd w organy Kuhna i katedrę w Minden umożliwia obszerny projekt wideo „Minden Cathedral” stowarzyszenia Dombau-Verein Minden. Filmy są dostępne na platformie YouTube pod adresem www.youtube.com/@MindenCathedral.

Strony 40/41 | Katedra i miasto – 1200 lat historii

Historia Minden i historia katedry są ze sobą nierozdzielnie związane.

W 798 roku miasto Minden zostało po raz pierwszy wspomniane jako miejsce, w którym cesarz Karol Wielki rozbił obóz wraz ze swoją armią.

Kiedy w 785 roku wraz z chrztem księcia Widukinda zakończyły się wojny saksońskie Karola Wielkiego, cesarz nakazał zbudować w strategicznie ważnych miejscach kościoły misyjne, z których około 800 roku powstały biskupstwa. W Minden, gdzie przy przeprawie przez Wezrę i skrzyżowaniu ważnych szlaków handlowych i wojskowych istniała już osada rybacka, to Erkanbert, mnich z Fuldy, zbudował kościół, który później stał się katedrą. Erkanbert (Herkumbert) uważany jest za pierwszego biskupa diecezji Minden.

Do czasu wojny trzydziestoletniej miasto i diecezja Minden przeżywały burzliwą, choć pełną zmian historię, w której zasiadło łącznie sześćdziesięciu biskupów.

W wyniku reformacji diecezja Minden stała się w większości protestancka (udział katolików wynosi obecnie około dziesięciu procent). Od czasu pokoju westfalskiego w 1648 r. nie miało już biskupa i zostało rozwiązane w 1821 r. Chociaż nie jest już katedrą, czyli kościołem biskupim, katolicka katedra pozostała sercem miasta.

Strony 42/43 | Katedra karolińska (803–947)

Kiedy w 799 roku papież Leon III udał się do Paderborn, aby spotkać się z królem Franków Karolem z dynastii Karolingów, zapoczątkowano jedno z najdalej idących wydarzeń w historii. Dzięki wsparciu Kościoła katolickiego charyzmatyczny Karol Wielki zjednoczył i zaprowadził pokój w podzielonej wówczas Europie.

Europa stała się kontynentem chrześcijańskim, dzięki czemu pozytywny obraz człowieka zawarty w Biblii – pomimo wszystkich błędów późniejszej historii – mógł stać się centralnym tematem kultury europejskiej. Aby szerzyć wiarę, Karol założył biskupstwa. Jednym z takich miast biskupich było Minden. Jego centrum od samego początku stanowiła katedra. Ołtarz wzniesiono nad wyschniętą studnią. Według tradycji było to pogańskie sanktuarium.

Kronika

799 Założenie biskupstwa w Minden. Najstarsza wzmianka o osadzie pochodzi z 798 roku.

Około 800 Budowa kościoła misyjnego w formie drewnianej sali.

24 grudnia 800 Koronacja Karola Wielkiego na cesarza w Rzymie.

803-813 Biskup Erkanbert z Fuldy kładzie podwaliny organizacyjne diecezji Minden, która miała istnieć do 1648 roku.

843 W „Traktacie z Verdun” imperium Karola Wielkiego zostaje podzielone między jego trzech wnuków, co w okresie późnego średniowiecza doprowadziło do powstania Niemiec i Francji.

Okolo 860 Prawdopodobnie w tym czasie powstała pierwsza kamienna katedra – katedra w Minden.

919 Wybór Henryka Vogler na króla wschodniofrankońskiego i powstanie dynastii Ottonów.

947 Katedra w Minden zostaje prawdopodobnie zniszczona przez pożar. Odbudowa trwa zaledwie pięć lat. W 952 biskup Helmward ponownie konsekruje katedrę.

Strony 44/45 | Katedra ottonowska (952–1062)

W ciągu 115 lat, kiedy katedra była sercem Minden, miasto stało się ważnym ośrodkiem politycznym, duchowym i kulturalnym.

W tym czasie, do 1024 r., na tronie niemieckim zasiadała dynastia Ottonów, która bardziej niż kiedykolwiek wcześniej opierała swoją władzę na Kościele, co spowodowało wzmocnienie pozycji prawnej wielu biskupów i opatów.

Dla biskupów z Minden oznaczało to również ogromny wzrost wpływów i władzy. Otrzymali oni status książęcy i sprawowali władzę sądowniczą w mieście i diecezji. W 977 roku Minden uzyskało prawo targowe, monetarne i celne. Był to początek gospodarczego rozkwitu miasta.

Kronika

936-973 Cesarz Otton Wielki organizuje imperium z pomocą Kościoła („system kościoła cesarskiego”).

952 Patronem nowo poświęconej katedry zostaje św. Gorgoniusz.

961 Otton Wielki nadaje biskupowi Landwardowi z Minden immunitet (zwolnienie z wszelkiej obcej jurysdykcji).

ok. 1000 Reforma w klasztorze w Cluny skierowana była przeciwko sekularyzacji duchowieństwa, co wkrótce podważyło również system kościoła cesarskiego.

1024 Cesarz Konrad II odwiedza Minden i świętuje tu Boże Narodzenie. W latach 1030 i 1033 następują kolejne wizyty cesarza.

1039-1056 Cesarz Henryk III odwiedza miasto aż trzy razy.

1062 Katedra ottonowska zostaje zniszczona przez pożar.

Strona 46/47 | Katedra salijska i staufska (1072-1230)

W czasach, gdy tron cesarski zajmowała dynastia Salijska, Kościół zachodni osiągnął swój rozkwit, co miało również pozytywny wpływ na życie kulturalne diecezji Minden. Niektóre z najcenniejszych dzieł sztuki – obecnie wystawione w pobliskim skarbcu katedralnym w Minden – powstały właśnie w tym okresie: krzyż z Minden, relikwiarz św. Piotra i relikwiarz św. Małgorzaty.

Życie polityczne zdominowały dwa podstawowe tematy: spór o inwestyturę, czyli średniowieczna walka między władzą duchowną, Kościołem, a władzą świecką, cesarzami i królami, wybuchła w związku z kwestią, czy cesarz ma prawo mianować biskupów i opatów, i na zawsze zachwiała jednością władzy duchownej i świeckiej.

Drugim tematem było masowe zjawisko krucjat: na wezwanie papieża elity Europy wyruszyły w pełną przygodą podróż do Ziemi Świętej. Ostatecznie krucjaty były sankcjonowanymi przez Kościół wojnami o podłożu strategicznym, religijnym i ekonomicznym.

Kronika

1062 Henryk IV świętuje Zielone Świątki w Minden, podczas których wybucha pożar, który niszczy miasto i katedrę.

1071 Biskup Eilbert poświęca odbudowaną i rozbudowaną o transept katedrę.

1077 Wyprawa Henryka IV do Canossy i kulminacja sporu o inwestyturę. Spór między dynastią Salijszczyków a reformowanym papieństwem o stosunki między władzą duchową a świecką.

1095 Kazanie papieża Urbana II wzywające do krucjaty.

1140 Budowa kościołów św. Marii i św. Marii Panny w Minden z sklepieniem łukowym w nawie głównej i transepcie.

1122 Konkordat z Wormacji oznacza przynajmniej częściowe załagodzenie sporu między papieżem a cesarzem.

1150 Powstaje zachodnia część katedry w obecnym kształcie poprzez podwyższenie środkowej części między dwiema wieżami.

Strony 48/49 | Katedra romańsko-gotycka (1230/70-1656)

Prestż kościoła w XII i XIII wieku znalazł odzwierciedlenie w stylu architektonicznym gotyku.

Opracowany przez francuskich budowniczych, miasta Europy połączyły wszystkie swoje siły i w ciągu wielu pokoleń wznosiły gotyckie katedry.

Około 1230 roku w Minden rozpoczęto renowację romańskiej bazyliki, gdy stał się znany nowy styl architektoniczny. Około 1267 roku nawę główną katedry w Minden przebudowano na wczesnogotycką halową świątynię. Projektanci wykazali się taką innowacyjnością, np. w

projektowaniu okien z maswerkami, że Minden stało się wzorem dla innych wczesnogotyckich kościołów w Niemczech. Do dziś katedra w Minden uważana jest za jedną z najpiękniejszych wczesnogotyckich świątyń halowych w Niemczech.

XIV i XV wiek charakteryzowały się sekularyzacją Kościoła katolickiego, w wyniku której stracił on – w Minden i w całej Europie – przynajmniej częściowo swoją kulturową rolę przewodnią; konsekwencją tego były reformacja i 30 lat wojen religijnych.

Kronika

1230 Rozpoczęcie budowy późnoromańskiej katedry z absydą, kwadratowym chórem i transeptem.

1250 Podjęto decyzję o wstrzymaniu budowy, aby kontynuować ją w nowym stylu gotyckim.

1270-1290 Budowa wczesnogotyckiej nawy katedry.

1350-1370 Romanyjskie zakończenie chóru zastąpiono wysokogotycką, ośmiokątną konstrukcją, ale romanyjską część zachodnią pozostawiono prawdopodobnie ze względów ekonomicznych.

1484 W Minden szaleje zaraza – z ówczesnego punktu widzenia była to kara boska za upadek moralny Kościoła.

1517 Ogłoszenie tezy Lutra wywołuje reformację, a iskra nowego myślenia po dwunastu latach dociera również do Minden.

1618-1648 Wojna trzydziestoletnia. 1634 Protestanci szwedzcy zdobywają miasto.

1648 Na mocy pokoju westfalskiego w Münster i Osnabrück biskupstwo w Minden przechodzi w ręce Prus. Ostatni biskup opuszcza Minden, a diecezja jest nadal zarządzana przez wielowyznaniową kapitułę katedralną.

Strony 50/51 | Barokowa katedra (1646-1945)

Podobnie jak w przypadku gotyckich katedr średniowiecza, w okresie baroku Kościołowi katolickiemu po raz kolejny udało się stworzyć ogółouropejski styl architektoniczny: w XVI i XVII wieku w południowych Niemczech powstały piękne barokowe kościoły, a w protestanckiej północy styl ten został przynajmniej częściowo zaadaptowany.

Podczas gdy kościoły nadal walczyły o „czystą” wiarę, w XVIII wieku rozprzestrzeniła się filozofia oświecenia. Siła rozumu umożliwiła rozkwit nauki i rewolucję przemysłową w XIX wieku. Doprowadziła ona jednak również do dramatycznego odchodzenia od kościoła i sekularyzacji społeczeństwa, co przygotowało grunt pod masowe ideologie XX wieku: komunizm i nazizm.

Kronika

1648 Chociaż Minden stało się miastem ewangelickim, kapituła katedralna nie została rozwiązana w pokoju westfalskim. Składała się z kanoników katolickich i ewangelickich.

1656 Romaniczno-gotycki ołtarz z Minden – zwany „Złotą Tablicą” – zostaje zastąpiony ołtarzem barokowym, który do czasu zniszczenia w 1945 roku stanowił zakończenie chóru.

1806 W ramach wojen napoleońskich Francuzi zajmują miasto. Kościół św. Szymona zostaje szpitalem, a kościoły św. Maurycego i św. Jana magazynami.

1810 Zniesienie kapituły katedralnej.

1821 Papież Pius VII włącza dawne biskupstwo Minden do diecezji Paderborn. Tron biskupi zostaje usunięty z katedry. Diecezja Minden zostaje rozwiązana.

1847 Otwarcie linii kolejowej Kolonia-Minden. Połączenie komunikacyjne powoduje industrializację okolic.

13 maja 1859 Papież Pius IX podnosi katedrę w Minden do rangi kościoła proboszczowskiego.

1892-1896 Budowa pomnika cesarza Wilhelma II przy Porta Westfalica.

1939-1945 II wojna światowa. Zniszczenie znacznej części miasta i katedry przez wojska alianckie tuż przed końcem wojny.

Strony 52/53 | Zniszczenie i odbudowa (1945-1957)

Już w grudniu 1944 r. siły alianckie przeprowadziły wielki nalot bombowy na Minden, powodując ogromne zniszczenia. 28 marca 1945 r. nastąpił ostatni nalot bombowy, który początkowo miał być skierowany przeciwko skrzyżowaniu dróg wodnych. Następnie bomby spadły głównie na dolną część starego miasta. Historyczny ratusz i katedra zostały prawie całkowicie zniszczone. W obliczu tych zniszczeń trudno było uwierzyć w nowy początek.

Jednak już wkrótce konieczne było szybkie rozpoczęcie odbudowy. W ten sposób z ruin powstały przede wszystkim ratusz i katedra. Już w 1957 roku prace zakończyły się ponownym poświęceniem katedry.

„Nowa” katedra została zaprojektowana jako replika wczesnogotyckiej świątyni z lat 1270/1290, przy czym berliński architekt Werner March, który w tym czasie mieszkał w Minden, wprowadził liczne poprawki stylistyczne.

Kronika

28 marca 1945 Szczególnie ciężki nalot bombowy na centrum Minden, zaledwie pięć dni przed dotarciem wojsk alianckich do miasta, doprowadził do zniszczenia katedry, historycznego ratusza i wielu innych budynków.

1946 Powstaje Dombau-Verein Minden (Stowarzyszenie na rzecz Odbudowy Katedry w Minden) jako ponadwyznaniowa organizacja wspierająca odbudowę katedry. Do dziś stowarzyszenie działa pod hasłem „Katedra i skarbiec katedralny w Minden – zachować, kształtować, wspierać”.

1948 Z odzyskanego brązu ze zniszczonych dzwonów odlewanych jest pięć nowych dzwonów.

1950 Uroczystość zawieszenia wieńca na odrestaurowanej zachodniej części budynku i poświęcenie dzwonów.

1953 Uroczystość zawieszenia wieńca na odrestaurowanej nawie głównej.

1954 Odkrycie cennych fresków z XIII wieku na przednim prawym filarze skrzyżowania naw.

Ciąg dalszy na stronie 55

Strony 54/55 | Werner March

Po bombardowaniu w marcu 1945 r. Minden było tylko polem gruzów. Zniszczony został również historyczny ratusz przy rynku i ponad 1000-letnia katedra. Po zakończeniu II wojny światowej miasto znalazło się w brytyjskiej strefie okupacyjnej.

Mieszkańcy Minden byli zdecydowani odbudować przede wszystkim ratusz i katedrę. W tym czasie w Minden mieszkał człowiek, który pod rządami Adolfa Hitlera był jednym z najważniejszych architektów obok Alberta Speera: urodzony w 1894 roku Werner March. Jego najbardziej znanym dziełem jest Stadion Olimpijski w Berlinie.

W 1925 roku March rozpoczął samodzielną działalność jako architekt. Do jego pierwszych wielkich sukcesów należał nagrodzony projekt konkursu na „Niemieckie Forum Sportu”, który od 1927 roku realizował w wielu etapach.

W 1933 roku Niemieckie Forum Sportu zostało włączone do koncepcji Reichssportfeld wraz ze stadionem olimpijskim, przy którym Werner March współpracował z Albertem Speerem. March zaprojektował również berlińską wioskę olimpijską, a także rezydencje dla wysokich rangą funkcjonariuszy nazistowskich. W 1933 roku zaprojektował posiadłość Carinhall dla Hermanna Göringa w Schorfheide na północ od Berlina.

1 maja 1933 roku wstąpił do NSDAP i został członkiem komitetu organizacyjnego I Igrzysk Olimpijskich w Berlinie w 1936 roku. W roku olimpijskim 1936 March otrzymał od Adolfa Hitlera tytuł profesora i został członkiem Akademii Sztuk Pięknych w Berlinie i Monachium.

Po wojnie Werner March mieszkał i pracował najpierw w Minden. Jego dom i pracownia w Berlinie zostały zniszczone. Kierował odbudową katedry w Minden i historycznego ratusza w tym mieście. Działal na rzecz przywrócenia katedrze, której wnętrze zostało ostatnio urządzone w stylu barokowym, jej pierwotnego wyglądu z okresu wczesnego gotyku. Pod koniec swojej działalności w mieście nad Wezerą March miał popaść w konflikt z władzami miejskimi.

W 1973 roku miasto Minden przyznało mu honorowy pierścień. March zmarł w 1976 roku w Berlinie-Dahlem.

Kronika

1957 Montaż okien zaprojektowanych przez profesora Vinzenza Piepera i profesora Antona Wendlinga.

29 czerwca 1957 W święto św. Piotra i Pawła katedra została ponownie poświęcona przez ówczesnego arcybiskupa dr. Lorenza Jaegera.

Strony 56/57 | Katedra (1957-dzisiaj)

Odbudowa nie zakończyła się wraz z konsekracją katedry w 1957 roku. Aż do lat 90. XX wieku trzeba było zadowolić się prowizorycznym dzwonem i organami niskiej jakości.

Ponadto z powodu braku funduszy zrezygnowano z budowy wieży na skrzyżowaniu naw, która od 1270 do 1945 roku była charakterystycznym elementem katedry i miasta. Pod koniec 2011 roku spełniło się długo oczekiwane marzenie wiernych o nowej gotyckiej wieży na skrzyżowaniu naw.

Kronika

1962-1965 Sobór Watykański II reformuje liturgię Mszy Świętej.

1972 Przebudowa prezbiterium zgodnie z wytycznymi Soboru Watykańskiego II: ołtarz przeniesiono do nawy poprzecznej, dzięki czemu kapłan podczas odprawiania Mszy Świętej jest bliżej wiernych i zwrócony w ich stronę.

1987 Rozpoczęcie dziesięcioletniej renowacji zewnętrznej katedry.

1994 W zachodniej części katedry zawieszono osiem nowych dzwonów.

1994 Przebudowa miejsca dla kapłana z ozdobną kratą w nawie poprzecznej i utworzenie kościoła codziennego w prezbiterium.

1996 Zainstalowano nowe organy firmy Kuhn ze Szwajcarii z 62 rejestrami przed tzw. lożą cesarską.

2002 W chórze umieszczono replikę Złotej Tablicy.

2009 Poświęcenie kaplicy adoracji w starej zakrystii.

2011 Wybudowano nową wieżę na skrzyżowaniu naw z pięcioma dodatkowymi dzwonami. Dzięki łącznie 13 dzwonom katedra w Minden posiada najbogatszy zespół dzwonów w Westfalii.

2025 Przebudowa chóru z nowymi ławkami, podbudową Złotej Tablicy z granitu z relikwiarzem św. Zofii (piątej świętej z okresu zimnych dni) oraz chrzcielnicą.

Strona 58 | Wieża na skrzyżowaniu naw

Było to ogromne wyzwanie zarówno dla inżynierów, jak i pracowników budowlanych. Projekt „Wieża na skrzyżowaniu naw z dzwonnica”, którego realizacja rozpoczęła się we wrześniu 2011 roku w wieżbie dachowej katedry w Minden, nie miał sobie równych w Niemczech. Minęło prawie sześćdziesiąt lat od ponownego poświęcenia katedry, zanim spełniło się marzenie parafian i katedra została ponownie uzupełniona wieżą na skrzyżowaniu naw.

Za odbudowę wieży odpowiedzialny był kraj związkowy Nadrenia Północna-Westfalia. Kraj ten sprawuje patronat nad katedrą i tym samym jest odpowiedzialny za jej konserwację, ale także za projekty takie jak ten szczególny obiekt budowlany. Wieża nad kopułą, znajdująca się w miejscu przecięcia nawy głównej i transeptu katedry, była bowiem przez wieki integralną częścią potężnego budynku kościoła, aż do momentu zniszczenia katedry w marcu 1945 roku przez alianckie bombowce.

Wieża wznosi się 24 metry ponad szczyt dachu, a jej szczyt jest tak samo wysoki jak dach wieży zachodniej. Cała stalowa konstrukcja wraz z miedzianą okładziną i pięcioma dzwonami waży prawie 110 ton.

W gąszczu wzmocnień konstrukcji dachowej robotnicy musieli zamontować podkonstrukcję wieży na skrzyżowaniu naw w bardzo ograniczonej przestrzeni. Specjaliści budowlani wielokrotnie obliczyli, jak duże obciążenie mogą wytrzymać ściany i filary katedry, jaki wpływ będzie miało kołysanie dzwonów i jak można wbudować w wieżę potężną stalową konstrukcję, która w czterech miejscach została osadzona na podporach mostowych. Było to mistrzowskie osiągnięcie wszystkich zaangażowanych osób.

Po zamontowaniu konstrukcji nośnej z czterema nogami w najtrudniejszych warunkach, najpierw umieszczono krzyżową wannę ochronną, która w razie pożaru ma zatrzymać spadające elementy i tym samym chronić budowę katedry. Dzięki temu można zapobiec katastrofie, jaka miała miejsce w kwietniu 2019 roku w Paryżu, kiedy to XIX-wieczna wieża katedry Notre-Dame zawaliła się podczas wielkiego pożaru na nawę główną dziewięć wieków starej świątyni, niemal całkowicie ją niszcząc.

Pod koniec 2011 roku ukończono budowę wieży na skrzyżowaniu naw i poświęcono pięć dzwonów, które w niej biją.

Strona 60 | Dzwony

Wraz z dużą częścią substancji budowlanej katedry w Minden, średniowieczny dzwon z XIII i XIV wieku, składający się z dziesięciu dzwonów i uważany za jeden z najpiękniejszych dzwonów w Niemczech, uległ zniszczeniu w wyniku bombardowań podczas II wojny światowej.

Po odbudowie katedra otrzymała najpierw tymczasowy zestaw pięciu dzwonów. Od 1994 roku można było poświęcić osiem nowych dzwonów, wykonanych przez odlewnię dzwonów Mark w Brockscheid, które były odpowiednikiem średniowiecznego zestawu dzwonów, i zawiesić je w zachodniej części katedry. Najcięższy dzwon, ważący 5,5 tony, otrzymał imię „Frieden Christi” (Pokój Chrystusa), pozostałe nazwano „Maria”, „Petrus”, „Gorgonius”, „Magdalena”, „Herkumbert”, „Franziskus” i „Pauline” (od Mallinckrodt). Współcześni artyści ozdobili dzwony reliefami i inskrypcjami.

Po odbudowie wieży krzyżowej w 2011 roku poświęcono pięć kolejnych dzwonów i umieszczono je w wieży. Zostały one również wyprodukowane przez firmę Mark i noszą imiona świętych i błogosławionych z czasów nowożytnych: „Rupert Mayer” (1876–1945), „Maria Faustyna Kowalska” (1905–1938), „Nikolaus Groß” (1898–1945), „Adolf Kolping” (1813–1865) i „Edith Stein” (1891–1942). Dzięki ośmiu dzwonom w zachodniej części budowli katedra w Minden posiada obecnie 13 dzwonów, co czyni ją najbogatszym dzwonnicą w Westfalii.

Strona 62/63 | Krzyż kościelny nad miastem

Kiedy około 800 r. n.e. miasto Minden rozrosło się i katedra nie była już w stanie pomieścić wszystkich wiernych, duchowni katedralni zainicjowali budowę kolejnych kościołów. Szczególnie w dwóch stuleciach od 1000 do 1200 r. n.e. planiści miasta – w średniowieczu byli to biskupi – zrealizowali pomysł, aby kolejne kościoły były rozmieszczone tak, aby tworzyły krzyż. W środku „krzyża kościelnego” stała i stoi katedra – symbolizowana przez krzyż z Minden. Wszystkie inne budynki kościelne wychodziły od katedry [1].

- Zachodnia belka krzyża tworzy kościół św. Marcina [2], założony przez biskupa Sigeberta w 1029 roku.
- Wschodnia belka krzyża wskazuje na kościół św. Jana [3], zbudowany w latach 1185–1206 przez biskupa Thietmara.
- Północna belka krzyża wskazuje na kościół Mariacki [4]. W XII wieku był on domem dla benedyktynów.
- Południowa belka krzyża wskazuje na kościół św. Szymona [5], który został założony w 1207 roku przez dziekana katedry pochodzącego z Trewiru i poświęcony św. Szymonowi, męczennikowi z Trewiru.

Katedra jest bez wątpienia sercem miasta Minden i budynkiem o największym znaczeniu historyczno-artystycznym. Warto jednak wybrać się na zwiedzanie. Również inne kościoły w Minden są otwarte w godzinach szczytu.

Strony 64-69 | Skarbiec katedralny w Minden

Odkryj skarby sztuki chrześcijańskiej z jedenastu stuleci – tak zatytułowano wystawę skarbu katedralnego w Minden, którą można oglądać przy Kleiner Domhof 24. Od 2017 roku na powierzchni około 450 metrów kwadratowych prezentowane są eksponaty, które

renomowani historycy sztuki określają jako jedną z najważniejszych kolekcji sztuki sakralnej w Niemczech. Już od połowy XVII wieku większość skarbów katedralnych w Minden jest udokumentowana.

Dzięki współpracy z dwiema renomowanymi architektkami muzealnymi udało się znaleźć projektantki, które nadały skarbowi katedralnemu w Minden szczególny charakter architektoniczny. W ten sposób, zaledwie kilka metrów od ponad 1000-letniej katedry, powstał nowoczesny, trzypiętrowy budynek, który wzbudza ciekawość tym, co kryje się w jego wnętrzu.

Trzy duże okna na pierwszym piętrze wystawy oferują widok na mały dziedziniec katedralny z ratuszem z lat 70. XX wieku i potężną budowlą kościoła. Jednocześnie szerokie otwory tworzą wizualne połączenia między eksponatami a miejscem ich odkrycia, jak na przykład miniaturowy kielich z pateną z XI wieku, znaleziony podczas wykopalisk w grobie biskupim w katedrze.

Jednocześnie okna w jasnej aluminiowej fasadzie umożliwiają widok z dziedzińca katedralnego do wnętrza skarbcza, gdzie znajduje się złocona figura Madonny z Dzieciątkiem z XIII wieku. A kto przyjrzy się uważnie, dostrzeże również słynny krzyż z Minden, który powstał około 1120 roku w warsztacie sztuki kowalskiej mnicha Rogerusa w klasztorze Helmarshausen niedaleko Bad Karlshafen. Wierni i miłośnicy historii sztuki z całego świata przyjeżdżają do Minden, aby obejrzeć ten brązowy krucyfiks.

Podczas gdy w nawie poprzecznej katedry w Minden wisi kopia tego romańskiego krzyża, oryginałowi poświęcono osobną „komnatę w komnacie” w skarbcu katedralnym. Patrząc na Chrystusa, zwiedzający mają możliwość skupienia się na sobie. Widzą Jezusa przedstawionego jako zwycięzcę nad złem, symbolizowanym przez smoka. W ten sposób krucyfiks, najslawniejszy obiekt kolekcji, stanowi centralny punkt tej części wystawy, poświęconej znaczeniu relikwii i relikwiarzy, a także krzyżom i kultowi Maryi.

Wybór eksponatów do nowo zaprojektowanego skarbu katedralnego został dokonany we współpracy z międzynarodowymi historykami sztuki, którzy ocenili 14 dzieł jako „wybitne”. Historycy sztuki są przekonani, że dzięki odpowiedniej prezentacji skarbiec katedralny w Minden dorówna takim skarbcom, jak skarbcze katedry w Halberstadt czy kościoła św. Serwacego w Quedlinburgu, wpisanego na listę światowego dziedzictwa kulturowego. Parafia katedralna w Minden, jako inwestor, oraz ponadwyznaniowe stowarzyszenie Dombau-Verein Minden, jako finansista, zastosowały się do tych zaleceń przy realizacji nowego skarbcza.

W ten sposób wystawa w pierwszej głównej części koncentruje się na tych cennych przedmiotach i zapewnia im niezbędną przestrzeń, aby zwiedzający mogli w pełni je podziwiać. Decyzja ta fascynuje gości. W centrum uwagi znajdują się relikwiarz św. Piotra z XI wieku oraz akumulator w kształcie lwa, który Henryk Lwie Serce przywiózł w 1168 roku do katedry w Minden jako prezent dla biskupa z okazji swojego ślubu z Matyldą z Anglii.

Szczególne miejsce zajmuje tu również XII-wieczny kielich św. Jadwigi, pochodzący z Fatimy i wykonany w Syrii lub Egipcie. Z kielicha tego miała pić św. Jadwiga, patronka Polski i Śląska, która troszczyła się o ubogich i około 1200 roku ufundowała klasztor i kościół.

Szczególne znaczenie w tej części wystawy ma również „mówiący relikwiarz”, relikwiarz ramienia św. Małgorzaty, który ze względu na swój kształt wskazuje na rodzaj relikwii i jest wspomniany już w dokumencie z 1071 roku. Tak zwane „płyty Staufów” z początku XIII wieku były prawdopodobnie częścią tronu lub pulpitu. Te unikalne rzeźbione elementy szafy z drewna dębowego przedstawiają scenę walki, motywy kwiatowe i ornamenty wstęgowe.

Na drugim piętrze, wzorowanym na zakrystii, zwiedzający natrafiają najpierw na krzyż procesyjny z XVI wieku, na którym znajduje się rzymska kamea z I wieku z wizerunkiem cesarza Nerona. Kielichy i pateny z XIV do XVIII wieku pokazują kunszt warsztatów, w których zostały wykonane. Kielich należy do najstarszych i najważniejszych przedmiotów używanych podczas Eucharystii. Niektóre z tych naczyń są nadal używane przez księży parafii katedralnej podczas nabożeństw w szczególne święta kościelne.

Decydującym elementem wystroju pomieszczenia są jednak dwa krzyże kasetowe z końca XV wieku. Krzyże te zdobią szczególnie imponujące postacie wykonane techniką wysokiego reliefu. Były one przyszyte do tylnej części szaty kapłańskiej i przedstawiały między innymi sceny ukrzyżowania Chrystusa.

Założona w 800 roku przez Karola Wielkiego po chrystianizacji Saksonii, ważna diecezja Minden była siedzibą biskupstwa do 1648 roku. Liczne pożary i grabieże w średniowieczu oraz niemal całkowite zniszczenie katedry w wyniku bombardowania pod koniec II wojny światowej spowodowały, że w dawnym mieście biskupim nie pozostało prawie żadnych insygniów biskupich. Zmieniło się to dzięki darowiźnie biskupa pomocniczego Paderborn, dr Paula Nordhuesa, który był ściśle związany z parafią katedralną i przekazał jej swoje insygnia. W ten sposób skarbiec katedralny w Minden prezentuje w osobnej części wystawy część wyposażenia biskupiego, w tym pastorał, krzyż piersiowy, pierścień biskupi oraz pierścień soborowy, który papież Paweł VI podarował w 1965 roku na zakończenie Soboru Watykańskiego II biskupowi pomocniczemu Nordhuesowi, który był uczestnikiem soboru.

Mroczny okres II wojny światowej ożywa w zaciemnionej sali zamykającej wystawę. Znajdują się tu przedmioty, które przetrwały pożar katedry, w której podczas wojny przechowywano skarbiec, i zostały poważnie uszkodzone podczas nalotu bombowego w marcu 1945 roku. Należą do nich okładka książki z XV wieku z tablicą z kości słoniowej z okresu karolińskiego (ok. 860 r.) oraz ewangelarium z pergaminu z IX wieku.

Skarbiec katedralny w Minden | z biurem pielgrzymkowym Sigwardsweg

Kleiner Domhof 24

D-32423 Minden

Godziny otwarcia:

Od wtorku do niedzieli, w godz. 10.00–12.30 i 14.00–16.30. Skarbiec katedralny w Minden jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych.

Informacje i rezerwacja wycieczek z przewodnikiem:

Telefon: +49 571 94199-000

E-mail: besucherservice@domschatz-minden.de

Internet: www.domschatz-minden.de

Strony 70-73 | Pielgrzymka szlakiem Sigwardsweg

„Sum quod eram, nec eram quod sum” [„Jestem tym, kim byłem, ale nie byłem tym, kim jestem” | biskup Sigward]

Od 2009 roku turystyczny i duchowy szlak pielgrzymkowy „Sigwardsweg” zaprasza na pielgrzymkę. Nazwany na cześć biskupa Minden Sigwarda von Minden, szlak prowadzi w dziesięciu etapach przez około 170 kilometrów przez tereny dawnej diecezji Minden w regionie Minden i Schaumburg.

Od ucznia katedralnego do biskupa i doradcy cesarza. Tak w skrócie można podsumować życie biskupa Sigwarda. Był on 25. biskupem Minden i pełnił swoją funkcję w latach 1120–1140.

Sigward pochodził z wysokiej saksońskiej szlachty. Jego rodzina była spokrewniona z hrabiami Schaumburg-Holstein i posiadała ziemie na zachód od Minden, między rzekami Weser i Leine. Do majątku należała również przedmieść Idensen w przedgórzu Deister na południe od jeziora Steinhuder Meer.

Sigwardsweg nie jest historycznie znaną trasą podróży biskupa. Nie wiadomo, jaką dokładnie trasą podążał do swojej letniej rezydencji w Idensen. Istnieją jednak przypuszczenia: prawdopodobnie połączył podróż do Idensen i z powrotem z wizytą w gminach i u wpływowych osobistości w diecezji. Wybór trasy podróży zależał zapewne od pogody.

Dzisiejsza trasa pielgrzymki przebiega wzdłuż najważniejszych zabytków regionu. Można dotrzeć do dwóch szczególnych miejsc. Oba miejsca są związane z myślą i twórczością biskupa Sigwarda, który miał decydujące znaczenie dla ówczesnej diecezji Minden. W dawnej siedzibie biskupiej w Minden mieszkał i pracował. Katedra w Minden stanowi idealny punkt wyjścia dla pielgrzymki. W małej miejscowości Idensen, położonej u bram Hanoweru, biskup Sigward zbudował w 1134 roku kościół własny i grobowy, wyposażając go w najcenniejsze średniowieczne freski, jakie można dziś znaleźć w Europie Środkowej.

Szlak Sigwarda można pokonać jako trasę okrężną. Alternatywnie można podzielić trasę na około 78-kilometrową trasę południową (Minden – Bückeburg – Porta Westfalica – Bad Nenndorf – Idensen) i około 90-kilometrową trasę północną (Idensen – Loccum – Stolzenau – Petershagen – Minden). Trasa północna przebiega głównie przez płaską dolinę Weser. Trasa południowa jest bardziej górzysta i prowadzi głównie przez średnie pasma górskie Wiehengebirge, Wesergebirge i Bückeberge.

Przewodnik „Pilgerführer Sigwardsweg”, dostępny w biurze pielgrzymkowym w skarbcu katedralnym w Minden, zawiera szczegółowe informacje na temat trasy, praktyczne wskazówki i ciekawe informacje na temat najważniejszych przystanków.

Biuro pielgrzymkowe Sigwardsweg w skarbcu katedralnym w Minden

Kleiner Domhof 24
D-32423 Minden

Godziny otwarcia:

Od wtorku do niedzieli, w godz. 10.00–12.30 i 14.00–16.30.

Telefon: +49 571 94199-001

E-mail: pilgerbuero@domschatz-minden.de

Internet: www.muehlenkreis.de/Erleben-Entdecken/Bewegen/Sigwardsweg/

Internet: www.domschatz-minden.de/pilgerbuero

Biuro pielgrzymkowe Sigwardsweg jest prowadzone przez ponadwyznaniowe stowarzyszenie Dombau-Verein Minden e.V. w ścisłej współpracy z powiatem Minden-Lübbecke i ewangelicką parafią w Minden.